

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységének eredményeiről

Pályázati azonosító: 3508/01131

A sárvári Nádasdy Ferenc Múzeum pályázatot nyújtott be az NKA Közgyűjtemények Kollégiumának 3508 altéma számú, *Konferenciák, rendezvények, szakmai tapasztalatszerék, műhelybeszélgetések rendezése* című kiírására.

A megadott tervezett költség: 1.000.000,- Ft

A megítélt támogatás: 500.000,- Ft (intenzitás: 50 %)

A pályázat megvalósítása

A Nádasdy Ferenc Múzeum a konferenciát megrendezte 2013. október 12-én *A Hagyaték. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységének eredményei* címmel. A konferencia előadásaira a hagyományoknak megfelelően a Nádasdy Ferenc Múzeum dísztermében (Sárvár, Várkerület 1.) került sor.

A konferencia megismertette azokat a tágabb összefüggéseket, melyek meghatározták a korszak kiemelkedő családjának, a Sárvárhoz is több szállal kötődő Nádasdy család mecénási tevékenységét, illetve kultúratámogatásuk konkrét, elsősorban irodalmi művekben megragadható eredményeit. A rendezvény illeszkedett a sárvári múzeum elmúlt években sikerrel szervezett konferencia sorozatához, melynek során 2011-ben Nádasdy Ferenc országbíró, 2012-ben Nádasdy Tamás nádor életének, tevékenységi területeinek, politikai és művészeti szerepének bemutatására került sor. Az idei évi konferencián a hangsúly áttevődik egy összefoglalóan még kevésbé tárgyalt oldalra. Az eddigi tanácskozásokon (ide értve az 1998-ban megrendezett első Nádasdy konferenciát is) elsősorban a család tagjainak élete állt a középpontban, 2013 októberében azonban azon személyek és művek kerültek tárgyalásra, melyek a családhoz mecénási tevékenységéhez köthetők.

A program nemcsak a konferencia előadóit ölelte fel, hanem egy kísérőrendezvényt is. A Nádasdy Ferenc Múzeum saját költségvetési forrásából (1.100.000,- Ft) kamarakiállítást rendezett, melyen bemutatta a témához köthető tárgyakat, irodalmi és egyéb műveket.

A konferencia, illetve a kiállítás kapcsolódott a Múzeumok Őszi Fesztiváljához című rendezvény-sorozathoz.

A konferencia programja, előadói és előadásai

A konferencia 2013. október 12-én, szombaton 9 órától 17 óráig került megrendezésre. A vendégeket Kondora István, Sárvár város polgármestere köszöntötte, aki kiemelte, hogy a múzeumnak

nemcsak kiállítások rendezése tartozik a feladatai közé, hanem a tudományos háttér biztosítása. Utóbbi közé tartozik többek között szakmai tanácskozások megrendezése is, mely nemcsak egy-egy téma kiváló szakértőinek találkozására ad lehetőséget, hanem kutatási eredményeik széles körben történő megismertetésére is. A rendezvényen Kóta Pál sárvári énekmondó

9.20 – 9.40. ERDŐSI PÉTER történész, ELTE BTK

A reneszánsz fogalmának újra- és átértelmezései

Jacob Burckhardt reneszánsz fogalmának elemzése, újraolvasása, a vallás – állam – kultúra modelljében.

9.45 – 10.05 BILKEI IRÉN főlevéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár-Zala Megyei Levéltára

A Nádasdyak hatása a XVI. századi nemesi íráskultúrára

A Nádasdy Tamás korabeli írásbeliség áttekintése a levéltárakban fellelhető hivatali iratok és a személyes levelezések alapján.

10.10 – 10.30 ÁCS PÁL irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet

Nádasdy Tamás és Itália

Nádasdy Tamás itáliai ismeretségi körének feltárása, illetve Ludovico Gritti és a feltörekvő Nádasdy kapcsolata.

10.35 – 10.55. VARGA SZABOLCS történész, Pécsi Hittudományi Főiskola

Nádasdyak horvát kapcsolatai

Nádasdy Tamás észak-balkáni kapcsolatai és birtokpolitikája.

11.15 – 11.35 CSEPREGI ZOLTÁN történész, Evangélikus Hittudományi Egyetem

Dévai Mátyás az új kutatásokban

Dévai Sárvárra érkezése előtti életszakaszával kapcsolatos új adatok és eredmények, illetve a 17. századi Dévai hagyomány konstruálása.

11.40 – 12.00 BARTÓK ISTVÁN irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet

Új megfigyelések Sylvester János Újszövetség-fordításával kapcsolatban

Sylvester János Újtestamentum fordításának Bécsben megjelent második kiadása alapján a fordító vallási hovatartozása.

12.05 – 12.25 VADAI ISTVÁN irodalomtörténész, SZTE BTK

Tinódi Sebestyén

Tinódi mecénáskeresése Nádasdy Tamás személyében, és a Krónika című munkájának ikonográfiai elemei és a sárvári vár dísztermének kapcsolatai.

12.30 – 12.50 GYULAI ÉVA egyetemi docens ME-BTK Történettudományi Intézet

Verancsics Antal és Nádasdy Tamás

A két politikus pályájának párhuzamos alakulása (egyházi és világi), illetve kapcsolatuk levelezésük alapján.

13.45 – 14.05 VIROVE CZ NÁNDOR történész, PhD hallgató ELTE BTK

Az ifjú Nádasdy II. Ferenc udvara és környezete

A fennmaradt számadások alapján a bécsi tanulói évek udvartartása és kapcsolatrendszere, illetve az 1572. évi koronázás.

14.10 – 14.30 PÉNZES TIBORC SZABOLCS irodalomtörténész, Károli Gáspár Református

Egyetem Régi és Klasszikus Magyar Irodalom Tanszék

Magyar István és a protestáns történelemszemlélet

Magyar István Az országokban való sok romlásoknak okairól című munkájának forrásai, illetve a wittenbergi történelemszemlélet megjelenése.

14.35 – 14.55 SZENTMÁRTONI-SZABÓ GÉZA irodalomtörténész, ELTE BTK

Nádasdy II. Tamás (c.1566-1620) és kulturális köre

A Vas megyei alispán levelezésének irodalmi példái, illetve egy nyugat-dunántúli irodalmi „társaság” körvonalai.

15.00 – 15.20 REICHARDT GABRIELLA történész, Nádasdy Ferenc Múzeum

Az elfeledett Nádasdy Imádságoskönyve

Nádasdy Pál visszavonulása a politikai élettől, ugyanakkor az 1631-ben Csepregen megjelent Imádságoskönyv szerkezete és célközönsége.

15.40 – 16.00 MARTÍ TIBOR történész, MTA BTK Történettudományi Intézet

Két ifjú magyar kapcsolatrendszere: Nádasdy III. Ferenc és Esterházy László

A két karrier kezdetének összehasonlítása, a pálya és a személyiség alakulása, elsősorban Nádasdy példakép szerepe, valamint a közös birtokügyek.

16.05 – 16.25 KŐSZEGHY PÉTER irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet

A Nádasdy Mausoleum

A munka keletkezésének körülményeivel kapcsolatos új megfigyelések, valamint hozzájárulása a magyar nemzeti látószög alakulásához.

16.30 – 16.50 DABÓCZI DÉNES művészettörténész, Nádasdy Ferenc Múzeum

A Nádasdyak tárgyi hagyatéka

A család fennmaradt tárgyi hagyatékának főbb csoportjai, a mecénási tevékenység ma is tanulmányozható konkrét emlékei.

Az előadások során a kutatók legújabb kutatási eredményeikről számoltak be. A program megvalósítása

- hozzájárult a Nádasdy Ferenc Múzeum alapfeladatainak ellátásához,
- erősítette a sárvári múzeumról kialakult pozitív képet,
- szélesítette az intézmény a tudományos élettel fennálló kapcsolatait,
- bővítette a sárvári polgárok ismereteit,
- kapcsolatot létesített a tudományos élet szereplői között.

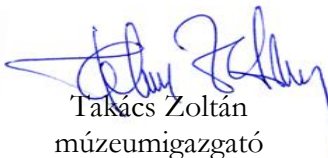
Az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának hozzájárulása nélkül a program sikeres lebonyolítására nem kerülhetett volna sor. Szakmai beszámolómmal egyben köszönöm az NKA Közgyűjteményi Kollégiumának munkánkhoz nyújtott segítségét.

A szakmai beszámoló letölthető itt:

<http://nadasdymuzeum.hu/muzeum.php?tart=15>

Sárvár, 2013. december 10.

Takács Zoltán
múzeumigazgató

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről

A hagyaték. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (Bilkei Irén)

A hagyaték. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (Ács Pál)

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (Varga Szabolcs)

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (Reichardt Gabriella)

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (kiállításmegnyitó)

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (Kátai Zoltán)

15.40 – 16.00 MARTI TIBOR
történész, MTA BTK Történettudományi Intézet
Két ifjú magyar arisztokrata:
Nádasdy (III.) Ferenc és Esterházy László

16.05 – 16.25 KÖSZEGHY PÉTER
irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet
A Nádasdy Mausoleum

16.30 – 16.50 DABÓCZI DÉNES
művészettörténész, Nádasdy Ferenc Múzeum
A Nádasdyak tárgyi hagyatéka

A KONFERENCIA ZÁRÁSA

A KONFERENCIA
MEGVALÓSÍTÁSÁT TÁMOGATTA

Sárvár Város
Önkormányzata

Nemzeti Kulturális Alap

Múzeumok Őszi Fesztiválja

Nádasdy Ferenc Múzeum | 9600 Sárvár, Várkerület 1.
telefon: +36 95 320 158 | www.nadasdymuzeum.hu

konferencia
A HAGYATÉK
A Nádasdy család mecénási tevékenységének eredményei

A hagyaték. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (meghívó)

A NÁDASDY FERENC MÚZEUM
TISZTELETTTEL MEGHÍVJA
ÖNT ÉS CSALÁDJÁT
A NÁDASDY CSALÁD
MECÉNÁSI TEVÉKENYSÉGÉT
BEMUTATÓ KONFERENCIÁRA

**2013. október 12-én,
szombaton
9 órától 17 óráig.**

A VENDÉGEKET KÖSZÖNTI
KONDORA ISTVÁN
Sárvár Város Polgármestere

KÖZREMŰKÖDIK
KÓTA PÁL
énekmondó

9.20 – 9.40 ERDŐSI PÉTER
történész, ELTE Bölcsészettudományi Kar
A reneszánsz fogalmának újra- és átértelmezései

9.45 – 10.05 BILKEI IRÉN
főlevéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára
A Nádasdyak hatása a XVI. századi nemesi íráskultúrára

10.10 – 10.30 ÁCS PÁL
irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet
Nádasdy Tamás és Itália

10.35 – 10.55 VARGA SZABOLCS
történész, Pécsi Hittudományi Főiskola
Nádasdy és Szlavónia. Megjegyzések az arisztokrácia
XVI. századi vallásváltásához

11.00 – 11.15 KÁVÉSZÜNET

11.35 – 11.55 CSEPREGI ZOLTÁN
egyházattörténész, Evangélikus Hittudományi Egyetem
Dévai Mátyás az új kutatásokban

11.40 – 12.00 BARTÓK ISTVÁN
irodalomtörténész, MTA BTK Irodalomtudományi Intézet
Új megfigyelések Sylvester János Újszövetség-fordításával
kapcsolatban

12.05 – 12.25 VADAI ISTVÁN
irodalomtörténész, SZTE Bölcsészettudományi Kar
Tinódi Sebestyén

12.30 – 12.50 GYULAI ÉVA
történész, ME-BTK Történettudományi Intézet
Verancsics Antal és Nádasdy Tamás

13.00 – 13.45 EBÉDSZÜNET

13.45 – 14.05 VIROVE CZ NÁNDOR
történész, PhD hallgató, ELTE Bölcsészettudományi Kar
Az ifjú Nádasdy II. Ferenc udvara és környezete

14.10 – 14.30 PÉNZES TIBORC SZABOLCS
irodalomtörténész, Károli Gáspár Református Egyetem
Magyar István és a protestáns történelemszemlélet

14.35 – 14.55 SZENTMÁRTONI SZABÓ GÉZA
irodalomtörténész, ELTE Bölcsészettudományi Kar
Nádasdy II. Tamás (c. 1566–1620) és kulturális köre

15.00 – 15.20 REICHARDT GABRIELLA
történész, Nádasdy Ferenc Múzeum
Az elfeledett Nádasdy Imádságkönyve

15.25 – 15.40 KÁVÉSZÜNET

A hagyatéék. Konferencia a Nádasdy család mecénási tevékenységéről (meghívó)